

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi A. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
VI ACa 849/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 18 grudnia 2024 r.,

oddala skargę.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

UZASADNIENIE

Pismem z 29 lipca 2024 r. A.K. (dalej: „Skarżąca”) złożyła skargę
na przewlekłość postępowania sądowego prowadzonego przed Sądem
Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. akt VI ACa 849/23, wnosząc o:

1. stwierdzenie, że w ww. postępowaniu nastąpiła nieuzasadniona zwłoka,
2. wdrożenie odpowiednich środków mających na celu przywrócenie
postępowania do rozpoznania w rozsądnym terminie,
3. przyznanie zadośćuczynienia w kwocie 4 750 zł za każdy rok trwania
postępowania (pisownia oryginalna skargi).

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że na szczególną krytykę zasługuje
to, w jaki sposób prowadzone jest postępowanie w Sądzie Apelacyjnym.

Na wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 8 stycznia 2023 r. (po 4 latach), pozwany Bank złożył apelację, która została przesłana wraz z aktami do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (zarządzenie z 23 marca 2023 r.). Apelacja wraz z aktami sprawy znajduje się w Sądzie Apelacyjnym od 28 marca 2023 r. i od tego czasu Sąd ten nie dokonał ani jednej czynności w ramach toczącego się postępowania poza rozpatrzeniem i odrzuceniem wniosku Skarżącej o zabezpieczenie z października 2023 r. W dniu sporządzenia niniejszej skargi mija dokładnie 1 rok 4 miesiące i 2 dni, od kiedy Sąd Apelacyjny w Warszawie otrzymał apelację od pozwanego, a Skarżąca nie ma możliwości nawet zapoznać się z merytorycznymi argumentami i ich rozważyć, bowiem Sąd, będący przy tej czynności wyłącznie pośrednikiem, jest w zwłoce ponad rok. Jest to skrajny przykład braku prawa do rzetelnego rozpatrzenia sprawy, w której rozstrzyga się sytuacja prawna Skarżącej, która obecnie jest wpisana do BIK. Umowa kredytu frankowego jest bezwzględnie nieważna i Skarżąca nie płaci rat od momentu potwierdzenia tego faktu przez Sąd Okręgowy.

W konkluzji skargi wskazano, że przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym doprowadziła Skarżącą do „inwalidztwa ekonomicznego”.

W piśmie z 26 września 2024 r., które wpłynęło z Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wniesiono o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa

dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygania sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (S. *Pikułski*, J. *Szzechowicz*, *Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego* (w:) *Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza*, Toruń 2004, s. 353 i n.).

W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06).

Jednocześnie jednak ugruntowane jest stanowisko, że przewlekłość jest pojęciem odnoszącym się do konkretnego zdarzenia, które po wnikliwej analizie należałoby uznać za nadmiernie rozciągnięte w czasie i niezasadnie przedłużające się (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2021 r., I NSP 20/21, oraz z 15 listopada 2022 r., I NSP 322/22). Powyższe oznacza, że standard ochrony prawa do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki ma charakter zindywidualizowany (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21; z 14 września 2022 r., I NSP 251/22; z 15 listopada 2022 r., I NSP 322/22). Co do zasady więc przewlekłość jest pojęciem względnym i zawsze musi być odnoszona do konkretnych realiów sprawy i przyjętego trybu postępowania. Należy także nadmienić, że jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2017 r., III SPP 33/17; z 21 kwietnia 2021 r., I NSP 20/21).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że nie naruszono w niej prawa do sądu w aspekcie rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Bezspornym faktem jest, że akta sprawy wraz z apelacją strony pozwanej wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 28 marca 2023 r. (k. 605 akt sądowych). Sąd dokonał czynności wstępnych (losowanie sędziego sprawozdawcy, zawiadomienie o składzie). W dniu 18 października 2023 r. wydano postanowienie w przedmiocie wniosku Skarżącej o udzielenie zabezpieczenia (k. 636 akt sądowych). Z kolei postanowieniem z 4 czerwca 2024 r.: 1) odrzucono wniosek Skarżącej o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego z 18 października 2023 r.; 2) odrzucono wniosek Skarżącej o sporządzenie uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego z 18 października 2023 r. (k. 651-652 akt sądowych). Następnie, 6 sierpnia 2024 r. przesłano odpis apelacji strony pozwanej pełnomocnikowi Skarżącej (k. 660 akt sądowych). W dniu 5 listopada 2024 r. przeprowadzano rozprawę apelacyjną, którą z przyczyn formalnych odroczone (k. 689-690 akt sądowych).

Ostatecznie, po przeprowadzeniu rozprawy 3 grudnia 2024 r. (k. 695 akt sądowych), Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał tego dnia wyrok, kończący prawomocnie postępowanie w sprawie.

Analiza powyższej sekwencji zdarzeń (czynności procesowych) skutkuje stwierdzeniem, że od chwili wpływu sprawy do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (28 marca 2023 r.) do dnia jej prawomocnego zakończenia (3 grudnia 2024 r.) upłynęło ponad półtora roku. Biorąc pod uwagę opisany powyżej standard orzeczniczy, w myśl którego sprawa powinna zostać skierowana przez sąd odwoławczy do rozpoznania w terminie 12 miesięcy, uznać należy, że w rozpatrywanym przypadku – uwzględniając całokształt okoliczności sprawy, w tym znaczne obciążenie tzw. sprawami frankowymi Sądu Apelacyjnego w Warszawie – nie mieliśmy do czynienia z beczynnością, która skutkowałaby koniecznością uwzględnienia skargi.

Sąd Najwyższy podkreśla przy tym, że Skarżąca nie ma racji, gdy stwierdza, że „(...) Sąd Apelacyjny w Warszawie nie dokonał ani jednej czynności w ramach toczącego się postępowania poza rozpatrzeniem i odrzuceniem wniosku Powódki o zabezpieczenie z października 2023 r.” (s. 3 skargi). Analiza akt sprawy wskazuje na dużą aktywność Sądu Apelacyjnego – m.in. wydano dwa postanowienia w kwestii wpadkowej (wniosek o udzielenie zabezpieczenia). Samo wniesienie skargi na przewlekłość wywołało w ocenianym postępowaniu apelacyjnym ten, pożądaný przez Skarżącą, skutek, że Sąd Apelacyjny dokonał doręczenia jej pełnomocnikowi odpisu apelacji strony pozwanej. Postępowanie zostało następnie skutecznie (prawomocnie) zakończone wydaniem wyroku 3 grudnia 2024 r.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargę.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

Ł.n

[a.ł]

